

Наука, 1974. – 322 с.

Бурдига Віталій

к.с.-г.н.

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО-ЧИСТОГО ЗЕРНА ГРЕЧКИ

Однією з гострих екологічних проблем України є погіршення екологічного стану орних земель, забруднення їх токсичними речовинами різного походження, зменшення родючості ґрунту внаслідок стрімкого зменшення обсягу виробництва і застосування органічних та мінеральних добрив [2]. Для ефективного використання біокліматичного потенціалу природно-кліматичних умов нестійкого зволоження Лісостепу України важливе значення має розробка і впровадження у виробництво сучасних конкурентоспроможних технологій вирощування культур, які сприяють максимальній реалізації їх продуктивного потенціалу. У зв'язку з цим набувають особливої актуальності дослідження щодо розробки сучасних технологій вирощування гречки. Урахування метеорологічних умов території природної зони дасть змогу в кожному конкретному випадку диференційовано розробляти агротехнічні заходи для підвищення культури землеробства та одержання стабільних врожаїв гречки.

Загалом гречка, через свою надзвичайну чутливість до будь-яких хімікатів (гербіцидів, пестицидів та ін.), є потенційно привабливою культурою для органічного землеробства та для отримання екологічно чистої продукції, попит, на яку в світі зростає з кожним днем [1]. Технологія вирощування екологічно-чистого зерна гречки реалізується шляхом вирощування гречки в умовах природного зволоження Лісостепу західного в поукісних посівах після однорічних бобово-злакових сумішок, які збагачують ґрунт біологічним азотом та пригнічують сегетальну рослинність, завдяки чому немає потреби вносити мінеральні добрива та гербіциди.

Органічна технологія вирощування зерна гречки в ТзОВ «Жива земля Потутори» Тернопільської області в післяукісних посівах проводиться наступним чином. У вересні місяці проводиться висівання проміжних посівів озимих культур – сумішок вики озимої з житом озимим та вики озимої з тритикале озимим. Урожай проміжних посівів сумішок озимої вики із злаками збирають у період бутонізації-цвітіння вики до колосіння злаків, що в умовах Лісостепу західного припадає на другу-третю декаду травня. Після збирання озимих бобово-злакових сумішок висівається гречка ранньостиглих сортів із вегетаційним періодом 85-86 днів, зокрема сорт Єлена, оскільки при вирощуванні гречки в післяукісних посівах слід враховувати, що дорослі рослини чутливі до осінніх заморозків.

Завдяки включенню в сумішки бобового компонента вики озимої ґрунт збагачується біологічним азотом в кількості 50-80 кг/га, що достатньо для живлення

гречки (рекомендовані норми внесення азоту при вирощуванні гречки становлять 30-60 кг/га діючої речовини нітрогену).

Формуючи урожай зеленої маси на рівні 300-400 ц/га відбувається пригнічення ярих ранніх та ярих пізніх бур'янів, які знищуються при скошуванні бобово-злакових сумішок. Це виключає необхідність застосування гербіцидів для захисту гречки від сегетальної рослинності.

Завдяки тому, що у гречки короткий вегетаційний період (до 90 діб), а перші осінні заморозки в умовах Лісостепу західного спостерігаються в другій-третьій декаді вересня є всі передумови для отримання екологічно-чистого урожаю гречки в післяукісних посівах [3].

Маючи в своєму розпорядженні багатий генофонд гречки (в першу чергу унікальні селекційні сорти), з підвищеними урожайними та якісними характеристиками, пристосовані до різноманітних зон вирощування та агротехнологій, Україна здатна не лише забезпечити себе в повному обсязі якісною гречаною продукцією, а й вийти на європейський та світовий ринки, як головний експортер гречаної крупи (борошна, ін.) та похідних гречаного виробництва. Вторинні продукти, які в значних кількостях створюються при вирощуванні гречки та виробництві круп (солома, лузга тощо), можуть також зайняти чинне місце, як високоефективні альтернативні джерела енергії, екологічні сорбенти.

Отже, основними концептуальними положеннями розвитку виробництва круп'яних культур мають бути: підвищення родючості ґрунтів, збереження та ефективного використання ресурсів, стабілізація і нарощування обсягів виробництва, зменшення собівартості, підвищення якості та розширення асортименту продукції, налагодження взаємозв'язків між сільськогосподарськими підприємствами і підприємствами ринкової інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Алексеева, Е. С. Культура гречихи. Ч. 2. Селекция и сельское хозяйство гречихи [Текст] / Е.С. Алексеева, И. Н. Елагин, Л. К. Тараненко, Л. П. Бочкарева, М. М. Малина, В. А. Рарок, О.Л. Яцишен. – Каменец-Подольский : издатель Мошак М.И., 2005. – 240 с.
2. Рекомендації з вирощування гречки у проміжних посівах [Текст] / [В. В. Іванишин, І. А. Шувар, В. М. Сендецький, Л. В. Центило, Р. Ю. Гаврилянчик]. – За заг. редакцією В.В. Іванишина та І. А. Шуvara. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2015. – 48 с.
3. Іванишин, В. Досвід вирощування органічної гречки [Текст] : бібліографія [Текст] / В. Іванишин. Р. Гаврилянчик. В. Бурдига. І. Бойко // Агробізнес сьогодні. – 2016. – № 15-16. – С. 62-63.

